

Sygn. akt VIII U 1443/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2015 r. w Gliwicach

sprawy Z. S. (S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołania Z. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 4 czerwca 2014 r. **nr** (...) SP- (...)5 (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje odwołującemu prawo do emerytury górniczej od dnia 24 lipca 2014 r.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt VIII U 1443/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 czerwca 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) odmówił Z. S. przyznania prawa do emerytury górniczej z uwagi na nieudokumentowanie wymaganego okresu 25 lat pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pod ziemią, a jedynie 22 lata, 11 m-cy i 27 dni. Ubezpieczonemu nie zaliczono okresu od 1 marca 1992r. do 31 maja 1993r. z uwagi na brak wykazu zjazdów.

Odwołanie od tych decyzji złożył ubezpieczony wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury górniczej bez względu na wiek. Podniósł, iż w niezaliczonym przez ZUS okresie wykonywał prace ślusarza p.z. z uprawnieniami sygnalisty szybowego, co wymagało codziennych zjazdów pod ziemię.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony Z. S. ur. (...), w dniu 23 maja 2014r. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury górniczej.

Organ rentowy uwzględnił odwołującemu do dnia 12 maja 2014r. 22 lat, 11 miesięcy i 27 dni pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pod ziemią i zaskarżoną decyzją z dnia 4 czerwca 2014r. odmówił prawa do świadczenia.

ZUS nie zaliczył ubezpieczonemu, jako pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pod ziemią, okresu od 1 marca 1992r. do 31 grudnia 1993r., gdyż za ten okres ubezpieczony nie przedłożył wykazu zjazdów pod ziemię.

Z zaświadczenia pracy z dnia 12 maja 2014r. wynika, iż ubezpieczony w okresie zatrudnienia od 28.06.1989r. do nadal w (...) Oddział KWK (...) w K. wykonywał prace

- w KWK Centrum; na stanowiskach ślusarz p.z., ślusarz sygnalista p.z. (od 1.03.1992r. do 31.08.1993r.);
- w KWK Centrum- (...): ślusarz sygnalista p.z. (01.09.1993- 31.12.1993r.), ślusarz p.z. (do 20.11.1997r.), dozorca urządzeń szybowych p.z. (do 31.12.1998r.);
- w KWK Centrum- (...) Sp. z o.o. : dozorca urządzeń szybowych p.z. (do 30.06.1999r.)
- w Zakładzie (...) Sp. z o.o. : dozorca urządzeń szybowych p.z. (do 31.01.203r.)
- (...) S.A. ZG Centrum sztygar zmiany urządzeń szybowych p.z. (do 31.12.2004r.)
- w (...) Oddział KWK (...) : sztygar zmianowy urządzeń szybowych p.z. i od 1.01.2007r. sztygar oddziałowy urządzeń szybowych p.z.

Ubezpieczony od początku zatrudnienia został skierowany do oddziału szybowego na szyby materiałowe (peryferyjne, wodne i podsadzkowe) (...) i (...). Pracę świadczył na dole kopalni na poziomach: w szybie (...) : 501, 555, 774, a w szybie (...) na poziomach 372, 585 i 414 (szyb ten nie był zgłębiony do poziomu 774). Praca polegała na odbieraniu transportowanego szybem materiału, sprzętu górniczy i obudów zmechanizowanych, przeładowywaniu ich oraz na wybieraniu urobku z rząpi pod szybem. Wykonywał również w szerokim zakresie prace remontowe szybów: wymianę rur podsadzkowych, przewodników, zbrojenia szybowego, krzesła szybowego, siatek i innych urządzeń podszybowych oraz szybików w zakresie: czyszczenia przedziałów drabinowych, wymiany blach, wkładek.

Określenie „sygnalista” zawarte w nazwie stanowiska pracy nie tylko z resztą ubezpieczonego, ale również większości pracowników oddziału szybowego, odnosiło się do posiadanych przez pracowników uprawnień sygnalisty, niezbędnych do pracy na oddziale szybowym, uzyskanych w drodze kursu ze skierowania pracodawcy.

Ubezpieczony wykorzystywał uprawnienia sygnalisty do odbijania sygnałów przy transporcie szybem materiałów i urobku z podszybia na powierzchnię kopalni. Prace sygnalisty na powierzchni, na zrębie wykonywali starsi pracownicy wykonując te czynności stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a do których nie należał ubezpieczony. Nie wykonywał on żadnych prac na powierzchni.

KWK (...) przedłożył wykaz zjazdów pod ziemią ubezpieczonego tylko za okres od 1.01.1993r. do 31.12.1993r., w którym to okresie Z. S. przepracował 272 dniówek, (26 - w grudniu; w styczniu, lipcu, sierpniu - 24; 23 - w lutym, kwietniu, czerwcu i październiku; 22 - w marcu, maju, listopadzie, a 16 we wrześniu).

Za okres od 1.03.1992r. do 31.12 1992r. kopalnia nie przedstawiła wykazu zjazdów, ale zaświadczenie z 22.10.2014r. o przepracowanych od 1989r. do 1997r. 2063 dniówkach w wymiarze półtorakrotnym. Wynika, z niego iż w 1992r. dniówek tych przepracował ubezpieczony 281 (od marca do maja, lipiec, sierpień i listopad - 25; czerwiec i wrzesień - 24, październik - 26, grudniu - 23).

Wobec niewyczerpania przez ubezpieczonego na dzień 12 maja 2014r. 25 lat wymaganych pracy górniczej, nawet przy hipotetycznym uwzględnieniu spornego okresu, ZUS w wykonaniu zarządzenia Sądu, ustalił, iż dopiero z dniem 24 lipca 2014r. ubezpieczony uzyskałby prawo do emerytury górniczej, przy uwzględnieniu całości okresu spornego i okoliczności wynikających z wykazu dniówek zjazdowych za rok 2014, z którego wynika, iż odwołujący dniówek tych miał 22 w maju, w czerwcu 24, lipcu 26, przy założeniu, iż w tych okresach ubezpieczony stale i pełnym wymiarze pracował pod ziemią.

Sąd ustalił, iż odwołujący będący członkiem OFE złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku za pośrednictwem ZUS na dochody państwa.

Powyższy stan faktyczny ustalił Sąd na podstawie: akt organu rentowego, zeznań świadków R. K. i R. S. oraz wyjaśnień odwołującego (nagranie rozprawy z dnia 23.09.2014r. płyta - k.18), zestawienia dniówek zjazdowych z 22.10.2014r. (k. 21) z 28.11.2014r. (k. 34) oraz zaświadczenia o dniówkach półtorakrotnych z dnia 22.10.2014r. (k. 25) i pisma ZUS z dnia 4.02.2015r. (k. 41).

Sąd dał w całości wiarę zeznaniom świadków i wyjaśnieniom odwołującego, gdyż były spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniające. Świadkowie posiadali wiedzę i rozeznanie co do charakteru i miejsca pracy ubezpieczonego w spornym okresie, gdyż w okresie tym pracowali z odwołującym w tym samym zakładzie pracy, na tym samym oddziale, na tożsamyh stanowiskach – ślusarza p.z.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego Z. S. zasługuje na uwzględnienie.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 1440 – j.t.).

Zgodnie z art. 50 e ustawy prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 2.

Do okresów pracy górniczej, o której mowa w ust. 1, zalicza się także okresy:

- 1) niezdolności do pracy z tytułu wypadku przy pracy albo z tytułu choroby zawodowej, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne,
 - 2) czasowego oddelegowania pracowników, o których mowa w art. 50c ust. 1 pkt 6, do zawodowego pogotowia ratowniczego w (...) S.A. w B., w (...) S.A. Oddział (...) w L. lub w okręgowych stacjach ratownictwa górniczego
- bezpośrednio poprzedzone pracą górniczą wykonywaną pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przypadające w czasie trwania stosunku pracy.

Prawo do emerytury, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem, że pracownik nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ta ostanta kwestia była w sprawie bezsporna.

Spornym było natomiast spełnienie przez ubezpieczonego przesłanki wymaganego 25-letniego stażu pracy górniczej wykonywanej stale i pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią.

Organ rentowy zaskarżoną decyzją uwzględnił bowiem ubezpieczonego jedynie 22 lata, 11 m-cy i 27 dni takiej pracy, kwestionując okres pracy górniczej od 1.03.1992r. do 31.12.1993r. z uwagi na zajmowanie stanowiska ślusarza

sygnalisty, co zdaniem ZUS jest jednoznaczne z wykonywaniem pracy górniczej mieszanej, zarówno pod jak i na powierzchni kopalni.

W świetle przeprowadzonego postępowania dowodowego, Sąd nie podzielił stanowiska ZUS, przeciwnie – uznał, iż w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał on prace górniczą, o której mowa w art. 50e. Świadczą o tym nie tylko zeznania świadków, ale i dokumenty KWK (...) dotyczące wykazu zjazdów i ilości dniówek półtorakrotnych. Ubezpieczony pracował w powyższym okresie tylko pod ziemią, na oddziale szybowym przy robotach remontowych i transporcie szybem materiałów oraz wybierając urobek spod szybu. Przypisanie mu przez pracodawcę stanowiska sygnalisty nie wiązało się z zajmowaniem przez niego samodzielnego, odrębnego stanowiska sygnalisty, ale z wykonywaniem konkretnych czynności sygnalisty pod ziemią przy odbieraniu transportu posyłanego szybem lub wysyłaniu tego transportu na powierzchnię, co zresztą było obowiązkiem każdego pracownika oddziału szybowego obsługującego szyb i sztolnię, gdyż uprawnienia sygnalisty nabywali w drodze kursu wszyscy pracownicy kierowani na oddział szybowy. Prace sygnalisty na nadszymbiu, zrębie wykonywali inni, najczęściej starsi pracownicy, przypisani stale do tego stanowiska, z których dwóch świadek R. K. wymienił z imienia i nazwiska.

Z tych też względów, Sąd uznał, iż w spornym okresie ubezpieczony wykonywał stale i pełnym wymiarze czasu pracy prace górniczą pod ziemią i uznał ten okres w wymiarze 1 roku, 9 m-cy i 22 dni – tj. po wyłączeniu okresu świadczenia chorobowego w wymiarze 8 dni.

Pomimo jednak uwzględnienia spornego okresu, ubezpieczony na dzień 12 maja 2014r., tj. dzień określony w decyzji ZUS, nie spełnił przesłanki wymaganego 25 - letniego stażu pracy, gdyż po doliczeniu do już uznanego przez ZUS stażu pracy – 22 lat, 11 m-cy i 27 dni – okresu uznanego przez Sąd : 1 roku, 9 m-cy i 22 dni, to nadal do wyczerpania 25 lat pracy brakuje ubezpieczonemu 2 miesięcy i 11 dni.

Warunek powyższy ziścił się natomiast w toku postępowania przed Sądem Okręgowym, tj. z dniem 24 lipca 2014r.

Ubezpieczony po dniu 12 maja 2014r. kontynuuje bowiem zatrudnienie w kopalni dalej na stanowisku sztygara oddziałowego oddziału urządzeń szybowych, a skoro ZUS w zaskarżonej decyzji uznał wykonywanie pracy na tym stanowisku do 12 maja 2014r. za pracę w rozumieniu art. 50e, co w toku sprawy – zdaniem Sądu – udowodnione zostało również wykazem dniówek zjazdowych za rok 2014, to Sąd kierując się wyliczeniem ZUS wskazanym w piśmie z 4.02.2015r. uznał, iż ubezpieczony na dzień 24 lipca 2014r. legitymuje się 25 letnim stażem pracy górniczej w rozumieniu art. 50e i z tym dniem przyznać należało mu prawo do emerytury.

Sąd dokonując powyższych rozważań, kierował się oczywiście kognicją sądu w sprawach ubezpieczeń sądowych i generalną zasadą, iż sądowa kontrola legalności decyzji powinna dotyczyć stanu rzeczy istniejącego w chwili wydania zaskarżonej decyzji, o nim to bowiem organ rentowy orzeka decyzją, której zgodność z prawem pod względem formalnym oraz merytorycznym bada i ocenia sąd, jednakże przychylił się również do poglądu wyrażonego przez Sąd Najwyższy, zgodnie z którym gdy jedyną przyczyną odmowy przyznania emerytury lub renty ustala po wydaniu zaskarżonej decyzji, Sąd jest władny wydać wyrok przyznający świadczenie z datą spełnienia się wszystkich przesłanek koniecznych do nabycia prawa do tego świadczenia. Ustalenia stanowiące faktyczną podstawę rozstrzygnięcia zawartego w takim wyroku muszą jednak dotyczyć okoliczności pewnych. Tylko w takich razach dopuszczalne jest swego rodzaju skrócenie procedury przez eliminację ponownego postępowania przed organem rentowym z nowego wniosku o świadczenie niewątpliwie należne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1998 r. II UKN 555/97; z dnia 10 maja 2007 r., I UK 307/06; z dnia 22 kwietnia 2008 r., II UK 223/07).

Konkludując, Sąd uznał iż w niniejszej sprawie, w której ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki warunkujące uzyskanie prawa od emerytury górniczej bez względu na wiek (art. 50e) w niepełne dwa miesiące po dacie wydania zaskarżonej decyzji, zaszedł szczególny przypadek, uzasadniający wydanie wyroku zmieniającego zaskarżoną decyzję i przyznającego świadczenie z datą spełnienia się jedynej zakwestionowanej w decyzji ZUS przesłanki – 25 lat pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią, tj. z datą 24 lipca 2014r.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku
SSO Jolanta Łanowy